

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра педіатрії №2

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми
«Стоматологія»

_____ Ольга ШЕШУКОВА

“ _____ ” _____ 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради медичного
факультету №2

_____ Денис КАПУСТЯНСЬКИЙ

Протокол від _____ 2024 №__

СИЛАБУС
ПЕДІАТРІЯ
(вибіркова навчальна дисципліна)
Модуль 1 «Педіатрія»

освітньо-професійний рівень

галузь знань
спеціальність

кваліфікація освітня

кваліфікація професійна

освітньо-професійна програма
форма навчання
курс(и) та семестр(и) вивчення
навчальної дисципліни

другий (магістерський) рівень вищої
освіти

22 «Охорона здоров'я»
221 «Стоматологія»

магістр стоматології

лікар-стоматолог

«Стоматологія»
денна

4 курс, VII-VIII семестри

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри педіатрії №2

Зав. кафедри _____ Тетяна КРЮЧКО

Протокол від _____ 2024 №__

Полтава – 2024

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача ступінь, учене звання	Крючко Тетяна, д.мед.н., професор; Танянська Світлана, к.мед.н., доцент; Ткаченко Ольга, к.мед.н., доцент; Несіна Інна, к.мед.н., доцент; Пода Ольга Анатоліївна, к. мед.н., доцент; Бубир Людмила, д.філ.н., доцент; Щербак Вікторія Валеріївна, д.філ.н., асистент; Кузьменко Наталія Валентинівна, асистент; Климко Дарія, асистент; Олійніченко Марина, асистент; Литус Світлана, асистент; Рубан Юлія, асистент.
Профайл викладача (викладачів)	https://pediatric-two.pdmu.edu.ua/
Контактний телефон	(0532) 60-64-91 Кафедра педіатрії №2
E-mail:	pediatric2@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://pediatric-two.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни:

Кількість кредитів / годин – 3 кредити/90 год., із них:

Лекції (год.) – 6 год.

Практичні (семінари) (год.) – 30 год.

Самостійна робота (год). – 54 год.

Вид контролю - ПМК

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог, які науково-педагогічні працівники пред'являють до здобувачів освіти при вивченні дисципліни «Педіатрія» та регламентується переліком діючих нормативних документів про вищу освіту в Україні та в Полтавському державному медичному університеті <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>, https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/fKBks6cPo5jzq0brID6eI7LKTEAcqmrdrjrewYFvL.pdf.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти з дисципліни **передбачає**:

- ✓ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ✓ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ✓ надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається: плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація результатів, списування, шахрайство, обман.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до **відповідальності** у вигляді: повторного проходження оцінювання (відпрацювання незадовільних оцінок, пропущених занять, ПМК) та проходження навчального курсу.

Здобувачі освіти, вивчаючи дисципліну «Педіатрія», **зобов'язані**:

- ✓ виконувати графік навчального процесу, індивідуального навчального плану і не допускати невиконання без поважних на причин, приходити на заняття своєчасно, відповідно до затвердженого розкладу занять на семестри.
- ✓ дотримуватися вимог до зовнішнього вигляду (дрес-коду) осіб;

- ✓ виконувати вимоги з техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;
- ✓ підтримувати порядок в навчальних кімнатах, дбайливо та охайно відноситись до майна кафедри (меблів, комп'ютерної техніки, підручників);
- ✓ не виносити без дозволу науково-педагогічних працівників речі та різне обладнання з навчальних кімнат та кафедри, а в разі умисного пошкодження – компенсувати їх вартість в порядку, визначеному чинним законодавством;
- ✓ дотримання морально-етичних принципів під час спілкування з пацієнтами та співробітниками клінічних баз.

Здобувачам освіти, вивчаючи дисципліну «Педіатрія», **забороняється:**

- ✓ самовільно залишати аудиторії протягом заняття;
- ✓ використовувати додаткові засоби інформації під час занять (мобільний телефон, планшет та ін.) без дозволу викладача;
- ✓ займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших студентів та заважати викладачу;
- ✓ вживати наркотичні засоби, психотропні речовини, спиртні напої, палити на території кафедри і перебувати в приміщенні кафедри в стані алкогольного, наркотичного або іншого сп'яніння;
- ✓ вчиняти протиправні та аморальні дії, що можуть створити небезпечні умови для здоров'я та/або життя оточуючих, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику;

Опис навчальної дисципліни(анотація)

Педіатрія – галузь у медичній науці, головним завданням якої є збереження або повернення здоров'я дитині, щоб дозволити їй у повній мірі реалізувати свій вроджений життєвий потенціал. Педіатрія – базисна клінічна дисципліна, яка вивчає анатомо-фізіологічні особливості дитячого організму, закономірності фізичного та нервово-психічного розвитку дітей різних вікових груп, семіотику уражень органів та систем дитячого організму, клінічне трактування лабораторних та інструментальних методів обстеження та основні принципи лікування захворювань в дитячому віці.

Педіатрія є нормативною навчальною дисципліною, яку викладають в усіх закладах вищої медичної освіти з метою забезпечення професійної підготовки фахівців різних спеціальностей. Відповідно до робочого навчального плану університету програма з вивчення дисципліни «Педіатрія» для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» представлена одним модулем (Модуль 1), розподіленим на два змістові модулі. Вивчення дисципліни «Педіатрія» в рамках Модуля 1 здійснюється впродовж VII-VIII семестрів на 4 році навчання. Розроблена програма передбачає набуття студентом знань та професійних вмінь з найбільш поширених захворювань дітей раннього віку, захворювань органів дихання, травлення, сечової системи, дитячої кардіоревматології та інфекційних захворювань, а також охоплює питання імунопрофілактики в дитячому віці.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити:

Вивчення навчальної дисципліни «Педіатрія» базується на знаннях отриманих під час опанування дисциплін:

- латинська мова та медична термінологія,
- анатомія людини,
- фізіологія,
- гістологія, цитологія та ембріологія,
- біологічна та біоорганічна хімія,
- мікробіологія, вірусологія та імунологія,
- безпека життєдіяльності, основи біоетики та біобезпеки,
- патоморфологія,
- патофізіологія,
- фармакологія,
- гігієна та екологія

Постреквізити:

Отриманні знання майбутні випускники, які навчались за спеціальністю «Стоматологія» можуть використовувати у професійній діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутнього лікаря необхідного рівня теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, а також вміння аналізувати й застосовувати одержані знання для здійснення професійної медичної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення особливостей розвитку і перебігу найбільш поширених соматичних та інфекційних захворювань дитячого віку;
- вивчення алгоритмів надання екстреної допомоги при основних невідкладних станах;
- вивчення принципів лікування, реабілітації і профілактики захворювань найбільш поширених соматичних та інфекційних захворюваннях дитячого віку;
- засвоєння студентами принципів деонтології в педіатрії, етично-правових засад та психологічних аспектів взаємовідносин у системі «лікар-дитина-батьки», здобуття навичок професійної відповідальності.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна

Згідно з вимогами Стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Інтегральні компетентності:

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог

Загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- Спроможність інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень.
- Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
- Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
- Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.

Програмні результати навчання:

- Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний і фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).
- Призначати й аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5.

- Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).
- Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).
- Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати:**

- вікові анатомічні та функціональні особливості дитячого організму;
- етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених соматичних та інфекційних захворювань дитячого віку;
- типову клінічну картину та основні синдроми ураження дихальної, серцево-судинної, травної, сечової систем у дітей;
- принципи лікування і профілактики найбільш поширених соматичних та інфекційних захворювань дитячого віку;
- класифікацію та типову клінічну картину найбільш поширених дитячих інфекційних захворювань;
- тактику ведення на стоматологічному прийомі дитини при соматичних захворюваннях, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів;
- морально-деонтологічні та субординаційні принципи медичного фахівця.

По завершенню вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

вміти:

- проводити клінічне обстеження різних органів та систем у здорових і хворих дітей;
- робити висновок про фізичний та психомоторний розвиток дітей різного віку;
- складати план обстеження і трактувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу захворювання;
- надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах в клініці дитячих хвороб;
- проводити комплекс протиепідемічних заходів у вогнищі інфекційного захворювання і володіти принципами імунопрофілактики інфекційних захворювань у дітей.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. «Педіатрія»		
Змістовий модуль 1. Фізіологічні особливості та патологічні стани у новонароджених і дітей раннього віку.		
1.	Педіатрія як наука про здорову і хвору дитину. Медичний догляд за дітьми. Особливості вигодовування і харчування дітей. - Історія педіатрії. - Основні накази по догляду за новонародженою дитиною та дітьми до 3-х років життя. - Вигодовування дітей. - Особливості харчування дітей різного віку. - Рахіт.	2

Змістовий модуль 2. Найбільш поширені соматичні та інфекційні захворювання дитячого віку.		
2.	Основні клінічні синдроми та їх клінічне значення в діагностиці захворювань дитячого віку. - Гіпертермічний синдром - Інтоксикаційний синдром - Синдром порушення фізичного розвитку - Синдром висипу при інфекційних захворюваннях - Бронхообструктивний синдром - Синдром дихальних розладів у новонароджених - Анемічний синдром - Геморагічний синдром - Менінгеальний синдром - Синдром “гострого” живота - Синдром печінкової недостатності - Дизуричний синдром	2
3.	Невідкладна допомога при основних загрозливих станах у дітей (гостра дихальна, серцево-судинна недостатність; гіпертермічний, судомний синдром; геморагічний синдром). - Актуальність теми. - Гіпертермічний синдром. - Гостра дихальна недостатність. - Гостра серцева недостатність. - Судомний синдром. - Геморагічний синдром.	2
Разом		6

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті - немає згідно навчального плану.

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. «Педіатрія»	
Змістовий модуль 1. Фізіологічні особливості та патологічні стани у новонароджених і дітей раннього віку.		
1	Фізичний і нервово-психічний розвиток дітей. Новонароджена дитина. Методика клінічного обстеження дітей. - <i>Визначення вікових періодів розвитку дитини.</i> - <i>Транзиторні стани, які виникають в періоді новонародженості.</i> - <i>Загальні принципи та критерії оцінки загального огляду новонародженої дитини.</i> - <i>Основні показники фізичного розвитку дитини.</i> - <i>Закономірності фізичного розвитку дітей в різні вікові періоди.</i> - <i>Критерії оцінки психомоторного розвитку дитини.</i> - <i>Оцінка нервово-психічному розвитку дітей в різні вікові періоди.</i> - <i>Методи клінічного обстеження дитини.</i>	4*
2	Вигодовування та харчування здорових дітей. Хронічні розлади харчування у дітей раннього віку. - <i>Характеристика видів вигодовування немовлят.</i> - <i>Характеристика адекватного та недостатнього вигодовування дитини. Сформулюйте протипоказання для грудного вигодовування.</i>	4*

	– Переваги грудного вигодовування для здоров'я дитини і матері. – Особливості штучного і змішаного вигодовування немовлят, правила та техніка вигодовування. – Характеристика молочних сумішей для вигодовування.	
3	Рахіт і його вплив на формування зубощелепної системи. Рахітогенна тетанія. Гіпервітаміноз Д. – Етіопатогенетичні особливості розвитку та клінічні ознаки рахіту у дітей. – Тактика лікування та особливості профілактики рахіту. – Взаємозв'язок розвитку рахіту та стоматологічної патології у дітей. – Причини розвитку та критерії діагностики спазмофілії у дітей. – Алгоритм невідкладної допомоги при судомному синдромі у дітей. – Характеристика ступенів білково-енергетичної недостатності у дітей (БЕН). – Взаємозв'язок розвитку БЕН та стоматологічної патології у дітей. – Тактика лікування та профілактика БЕН у дітей.	4*
Змістовий модуль 2. Найбільш поширені соматичні та інфекційні захворювання дитячого віку.		
4	Найбільш поширені захворювання органів дихання (ГРВІ, бронхіти, пневмонії), травлення (хронічний гастрит/гастродуоденіт, виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки) та сечової системи (пієлонефрит, гломерулонефрит) у дитячому віці. – Особливості клінічного перебігу ГРВІ в залежності від збудника, діагностика. – Клініка та невідкладна допомога при гострому обструктивному ларингіті у дітей. – Етіологія, класифікація, клінічні прояви та діагностика гострих бронхітів та пневмоній у дітей – Лікування та профілактика захворювань дихальної системи у дітей. – Етіологія, клінічні варіанти та лікування функціональних гастроінтестинальних розладів у дітей. – Етіопатогенез, клінічна картина та лікування ГЕРХ. – Етіопатогенез, клінічна картина та лікування виразкової хвороби у дітей – Етіопатогенез, клінічна картина та лікування хронічних запальних захворювань шлунку та дванадцятипалої кишки. – Хронічний гепатит в дитячому віці: причини, клінічні прояви, методи діагностики, лікування, профілактика. – Етіологія, патогенез, класифікація та клініка захворювань нирок у дітей. – Основні лабораторні та інструментальні методи обстеження хворого з захворюваннями нирок. – Принципи лікування та профілактики захворювань нирок у дітей.	4*
5	Найбільш поширені серцево-судинні захворювання (неревматичний кардит, гостра ревматична лихоманка, вроджені вади серця у дітей) у дітей. – Особливості серцево-судинної системи у дітей. – Етіологія та патогенез кардитів, кардіоміопатій, гострої ревматичної лихоманки, вроджених вад серця у дітей. – Клініко-діагностична характеристика кардитів, кардіоміопатій, гострої ревматичної лихоманки у дітей. – Основні принципи лікування кардитів, кардіоміопатій, гострої ревматичної лихоманки.	4*

	– Характеристика порушенням гемодинаміки при основних вроджених вадах серця у дітей. – Алгоритм невідкладної допомоги при гострій серцевій недостатності у дітей.	
6	Геморагічні діатези (гемофілія, ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура, геморагічний васкуліт) у дітей. – Класифікація хвороб кровоточивості в залежності від порушень механізмів гемостазу. – Основні клінічні та діагностичні ознаки гемофілії. – Клініко-лабораторні критерії ідіопатичної тромбоцитопенічної пурпури у дітей. – Клініко-лабораторні критерії геморагічного васкуліту у дітей. – Основні принципи терапії найбільш поширених хвороб кровоточивості. – Тактика лікаря-стоматолога при різних варіантах кровотечі після екстракції зуба.	4*
7	Інфекційні захворювання дитячого віку (кір, краснуха, вітряна віспа, скарлатина, епідемічний паротит, кашлюк, дифтерія, ВІЛ-інфекція). – Характеристика основних елементів нашкірного висипу при найбільш поширених інфекційних захворюваннях із синдромом екзантеми у дітей. – Етіопатогенетичні особливості кору, краснухи, скарлатини, вітряної віспи. – Патогномонічні ознаки кору, краснухи, скарлатини, вітряної віспи у дітей. – Загальні принципи лікування та профілактики найбільш поширених інфекційних захворювань з синдромом екзантеми у дітей. – Диференційна діагностика епідемічного паротиту у дітей. – Клінічна характеристика проявів кашлюку у дітей. – Діагностичні критерії, принципи лікування та профілактики дифтерії у дітей. – Клінічні особливості перебігу ВІЛ-інфекції у дітей.	4*
8	Підсумковий модульний контроль. Перевірка практичних навичок. Вирішення ситуаційних задач, розв'язання тестових завдань.	2*
	Разом	30

Самостійна робота

№п/п	Тема	Кількість годин
	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок:	14
	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять (перелік):	34
1.	Вітаміни та їх значення для розвитку дитини. Семіотика гіпо- та гіпервітамінозів у дітей. – Основні типи гіповітамінозів у дітей. – Назвіть причини розвитку гіповітамінозів у дітей. – Характерні клінічні ознаки гіповітамінозів. – Лікування та профілактика гіповітамінозів у дитячому віці.	4
2.	Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання, серцево-судинної,	4

	травної та сечової систем у дітей. – <i>Анатомічна структура та особливості функціонування органів дихання у дітей.</i> – <i>Анатомічна структура та особливості функціонування серцево-судинної системи у дітей.</i> – <i>Анатомічна структура та особливості функціонування травної системи у дітей.</i> – <i>Анатомічна структура та особливості функціонування сечової системи у дітей.</i>	
3.	Гостра кропив'янка. набряк Квінке. Клінічні прояви, принципи діагностики та невідкладна допомога. – <i>Класифікація, етіологічно-патогенетичні механізми розвитку кропив'янки у дітей.</i> – <i>Сучасний алгоритм діагностики та лікування дітей з кропив'янкою.</i> – <i>Набряк Квінке у дітей: клінічні прояви та невідкладна допомога.</i>	4
4.	Гострі алергічні стани у дітей (інсектна алергія, медикаментозна алергія у дітей). – <i>Особливості розвитку інсектної алергії у дітей, клініко-діагностичні критерії та лікування.</i> – <i>Спектр найбільш частих лікарських засобів, що призводять до розвитку медикаментозної алергії в дитячому віці.</i> – <i>Принципи діагностики та терапії медикаментозної алергії у дітей.</i>	4
5.	Принципи призначення не медикаментозних та медикаментозних методів лікування вегетативних дисфункцій у дітей. – <i>Класифікація вегетативних дисфункцій.</i> – <i>Клінічні прояви вегетативної дисфункції у дітей.</i> – <i>Основні клінічні ознаки симпатоадреналового і вагоінсулярного кризів у дітей.</i> – <i>Методи оцінки стану вегетативної нервової системи.</i> – <i>Сучасні підходи до терапії вегетативних дисфункцій у дітей.</i>	5
6.	Синдром кишкового токсикозу з ексикозом у дітей. – <i>Класифікація типів зневоднення у дітей.</i> – <i>Клініко-діагностичні критерії оцінки ступеня тяжкості ексикозу.</i> – <i>Етапи оральної регідратації. Оральні регідратаційні суміші.</i> – <i>Показання для парентеральної регідратації у дітей.</i> – <i>Розрахунок доз розчинів для парентеральної регідратації.</i>	4
7.	Імунопрофілактика дитячих інфекційних захворювань. – <i>Протиепідемічні заходи у вогнищі інфекційного захворювання.</i> – <i>Загальні принципи профілактики інфекційних захворювань.</i> – <i>Сучасний календар профілактичних щеплень у дітей.</i> – <i>Показання та протипоказання до проведення профілактичних щеплень.</i>	5
8.	Неблагоприємні події після імунізації. Поствакцинальні алергічні реакції та ускладнення. – <i>Найбільш часті побічні реакції у дітей після вакцинації.</i> – <i>Поствакцинальні алергічні реакції.</i> – <i>Можливі поствакцинальні ускладнення.</i>	4
Разом		54

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю

1. Визначення вікових періодів розвитку дитини.
2. Транзиторні стани, що виникають в період новонародженості.
3. Загальні принципи загального огляду дитини та критерії оцінки стану новонародженого.
4. Характеристика основних показників фізичного розвитку дитини.

5. Закономірності фізичного розвитку дитини в різні вікові періоди.
6. Критерії оцінювання психомоторного розвитку дитини.
7. Оцінка нервово-психічного розвитку дитини в різні вікові періоди.
8. Методи клінічного обстеження дитини.
9. Етичні та деонтологічні принципи обстеження дітей.
10. Види вигодовування немовлят.
11. Переваги грудного вигодовування для дитини та матері.
12. Протипоказання до грудного вигодовування.
13. Етіопатогенетичні механізми розвитку та клінічні ознаки рахіту у дітей.
14. Тактика лікування та особливості профілактики рахіту.
15. Взаємозв'язок рахіту з розвитком стоматологічної патології.
16. Причини розвитку та критерії діагностики спазмофілії у дітей.
17. Алгоритм невідкладної допомоги при судомному синдромі у дітей.
18. Характеристика ступенів білково-енергетичної недостатності у дітей, визначення лікувального харчування.
19. Анатомо-фізіологічні особливості дихальної, травної, серцево-судинної та сечової системи у дітей.
20. Особливості клінічного перебігу ГРВІ залежно від збудника, методи діагностики.
21. Клінічна картина та невідкладна допомога при гострому стенозуючому ларинготрахеїті у дітей.
22. Етіологія, класифікація, клінічні прояви та методи діагностики пневмонії та гострих бронхітів у дітей.
23. Профілактика захворювань дихальної системи у дітей.
24. Етіопатогенез, клінічна картина та лікування гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби у дітей.
25. Етіопатогенез, клінічна картина та лікування хронічних запальних захворювань шлунку та дванадцятипалої кишки у дітей.
26. Етіопатогенез, клінічна картина та принципи терапії виразкової хвороби у дітей.
27. Етіологія, патогенез та класифікація та клінічна картина захворювань нирок у дітей.
28. Основні лабораторні та інструментальні методи дослідження у пацієнта із захворюваннями нирок.
29. Принципи лікування та профілактики пієлонефриту та гломерулонефриту у дітей.
30. Етіологія та патогенез кардитів, ревматичної лихоманки, вроджених вад серця у дітей.
31. Характеристика порушень гемодинаміки при вроджених вадах серця у дітей.
32. Алгоритм невідкладної допомоги при гострій серцевій недостатності у дітей.
33. Діагностика гострих алергічних станів у дітей. Гостра кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок.
34. Гострі алергічні стани у дітей (інсектна алергія, медикаментозна алергія у дітей).
35. Характеристика захворювань з порушенням системи гемостазу залежно від провідних механізмів розвитку захворювання.
36. Основні клінічні та діагностичні ознаки гемофілії у дітей.
37. Клініко-діагностичні критерії ідіоматичної тромбоцитопенічної пурпури у дітей.
38. Тактика лікаря-стоматолога при різних варіантах кровотечі при екстракції зуба у дітей.
39. Характеристика основних елементів шкірних висипів при найбільш поширених інфекційних захворюваннях із синдромом екзантеми у дітей.
40. Етіопатогенетичні особливості кору, краснухи, скарлатини, вітряної віспи у дітей.
41. Патогномонічні ознаки кору, краснухи, скарлатини, вітряної віспи у дітей.
42. Загальні принципи лікування та профілактики найбільш поширених інфекційних захворюваннях із синдромом екзантеми у дітей.
43. Диференціальна діагностика епідемічного паротиту у дітей.
44. Клінічна характеристика проявів кашлюку у дітей.
45. Діагностичні критерії, принципи діагностики та лікування дифтерії у дітей.
46. Клінічні особливості перебігу ВІЛ-інфекції у дітей.
47. Протиепідемічні заходи в осередку інфекційного вогнища.
48. Загальні принципи профілактики інфекційних захворювань та календар профілактичних щеплень у дітей.

49. Неблагоприємні події після імунізації. Поствакцинальні алергічні реакції та ускладнення.
50. Принципи призначення не медикаментозних та медикаментозних методів лікування вегетативних дисфункцій у дітей.
51. Синдром кишкового токсикозу з ексикозом у дітей.

Перелік практичних навичок для підсумкового модульного контролю

1. Оцінка фізичного та психомоторного розвитку дитини.
2. Техніка проведення контрольного годування дитини першого року життя.
3. Розрахунок добового об'єму їжі для немовляти.
4. Розрахунок дози вітаміну Д для лікування та профілактики рахіту.
5. Визначення частоти дихання, проведення аускультатії у дітей.
6. Проведення порівняльної перкусії легень.
7. Визначення пульсу та оцінка отриманих результатів.
8. Методика аускультатії серця.
9. Методика пальпації печінки, селезінки та відділів кишечника у дітей.
10. Визначення симптому Пастернацького.
11. Оцінка показників загального аналізу крові та сечі.
12. Оцінка показників біохімічного аналізу крові.
13. Оцінка результатів аналізу сечі за Зимницьким та по Нечипоренко.
14. Оцінка активності запального процесу при соматичних захворюваннях у дітей.
15. Оцінка показників аналізу крові на тривалість кровотечі та час згортання крові та коагулограми.
16. Оцінка результатів рентгенівського дослідження органів грудної клітки при пневмоніях та їх ускладненнях у дітей.
17. Методика проведення пероральної регідратації дітей при кишковому ексикозі.
18. Алгоритм надання невідкладної допомоги при гіпертермічному синдромі у дітей.
19. Алгоритм надання невідкладної допомоги при рахітогенній тетанії.
20. Алгоритм надання невідкладної допомоги при судомах у дітей.
21. Алгоритм надання невідкладної допомоги при дихальній недостатності.
22. Алгоритм надання невідкладної допомоги при гострій судинній недостатності (непритомності) у дітей.
23. Алгоритм надання невідкладної допомоги при шлунково-кишковій кровотечі.
24. Алгоритм надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці у дітей.

10. Методи навчання:

- **вербальні** (лекція, пояснення, бесіда з хворими);
- **наочні** (мультимедійна презентація, ілюстрація, демонстрація хворих, виконання практичних навичок);
- **практичні** (алгоритми виконання практичних навичок, курація хворих).
- **активні** (метод моделювання конкретних ситуацій, метод кейса, рішення ситуаційних завдань)

11. Методи контролю:

- усний контроль
- письмовий контроль
- тестовий контроль
- програмований контроль
- практична перевірка
- самоконтроль
- самооцінка

Види контролю:

- попередній (вихідний)
- поточний
- підсумковий

Форма підсумкового контролю успішності навчання – підсумковий модульний контроль (ПМК).

13. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

Система *поточного оцінювання* включає оцінку теоретичної, практичної підготовки та самостійної роботи здобувачів освіти, як підготовку до аудиторних занять. Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля, студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною вказівкою для вивчення теми. Здобувач вищої освіти повинен отримати **оцінку з кожної теми**. Конвертація поточної оцінки, виставленої за традиційною 4-бальною шкалою, в багатобальну на кожному занятті не проводиться.

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Підсумковий модульний контроль Модуля 1 «Педіатрія» здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті з модуля.

Здобувач вищої освіти вважається допущеним до ПМК з дисципліни, якщо він прослухав лекційний матеріал, відвідав усі практичні заняття, виконав усі види робіт передбачені навчальною програмою та при її вивченні впродовж семестру набрав кількість балів, не меншу за мінімальну (72 бали). За виконану здобувачем вищої освіти індивідуальну роботу додатково нараховується 10 балів до поточного контролю. Критерії оцінювання ПМК визначаються кафедрою та доводяться до відома студентів на початку вивчення дисципліни, відповідно до положення про організацію освітнього процесу в ПДМУ. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти можна знайти в «Положенні про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті» за посиланням <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/departement-npr/normativni-dokumenti>.

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьох бальній оцінці.

Середній бал за поточну успішність (A)	Бали за поточну успішність з модуля (A * 24)	Бали за ПМК з модуля (A*16)	Бали за модуль та/або екзамен (A*24 + A*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою	
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно	
2,1	50	34	84			
2,15	52	34	86			
2,2	53	35	88			
2,25	54	36	90			
2,3	55	37	92			
2,35	56	38	94			
2,4	58	38	96			
2,45	59	39	98			
2,5	60	40	100			
2,55	61	41	102			
2,6	62	42	104			
2,65	64	42	106			
2,7	65	43	108			
2,75	66	44	110			
2,8	67	45	112			
2,85	68	46	114			
2,9	70	46	116			
2,95	71	47	118			
3	72	50	122	E	3 задовільно	
3,05	73	50	123			
3,1	74	50	124			
3,15	76	50	126			
3,2	77	51	128			
3,25	78	52	130	D		3 задовільно
3,3	79	53	132			
3,35	80	54	134			
3,4	82	54	136			
3,45	83	55	138			
3,5	84	56	140	C	4 добре	
3,55	85	57	142			
3,6	86	58	144			
3,65	88	58	146			
3,7	89	59	148			

3,75	90	60	150	В	
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160		
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180	А	5 відмінно
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної та практичної підготовки у вигляді вирішення ситуаційних задач та тестових завдань за опрацьованими згідно з планом темами та перевірки практичних навичок. До проведення ПМК на кафедрі розроблено 15 варіантів білетів. Кожен білет включає 30 тестових питань, 2 ситуаційні задачі згідно з опрацьованими на практичних заняттях темами та 1 практична навичка. Кожен студент має змогу підготуватися до ПМК, для цього розроблена база тестів та перелік практичних навичок, з якими можна ознайомитися на сайті кафедри.

Розподіл балів за ПМК з дисципліни «Педіатрія»:

- 30 тестових завдань – 1 правильна відповідь зараховується як 1 бал;
- 2 ситуаційні задачі, до яких є по 4 запитання – кожна правильна відповідь оцінюється в 6 балів (в сумі за дві задачі студент отримує 48 балів);
- 1 практична навичка – неправильна відповідь 0 балів (не склав), правильна відповідь – 2 бали (склав).

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати під час складання ПМК складає 80 балів.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів (не менше 25 балів за вирішення тестових завдань, не менше 24 балів за вирішення ситуаційних задач та не менше 1 балу за виконання практичної навички).

Оцінка за модуль виставляється в балах і дорівнює сумі балів, отриманих за поточну навчальну діяльність та ПМК. Мінімальна кількість балів за модуль, яка вважається позитивною – 122 бали. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів.

Кожен здобувач вищої освіти має змогу підготуватися до ПМК, для цього розроблена база тестів, перелік теоретичних питань та практичних навичок, з якими можна ознайомитися на сайті кафедри.

Перед проведенням ПМК, завідувач навчальної частини кафедри отримує в деканаті під свій особистий підпис «Відомість успішності студентів з дисципліни». Викладач, який проводить

підсумковий модульний контроль, призначається завідувачем кафедри і затверджується у відповідному графіку. Результат складання студентом ПМК фіксується у «Відомості успішності студентів з дисципліни» та скріплюється підписами екзаменатора та завідувача кафедрою. Результат складання ПМК також вноситься в залікову книжку студента. «Відомості успішності студентів з дисципліни» мають бути передані до деканату того самого дня, коли проводився підсумковий модульний контроль.

Інформація про студентів, яким не зарахований підсумковий модульний контроль, з точним зазначенням причини незарахування також вноситься до «Відомості успішності студентів з дисципліни».

Причини незарахування можуть бути такі:

а) студент має невідпрацьовані пропуски занять і (або) лекцій. Позначка «н/в» у колонці «бали за ПМК»;

б) студент відвідав усі заняття (практичні, лекційні), але не набрав мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допускається до підсумкового модульного контролю. Позначка «н/д» у колонці «бали за ПМК»;

в) студент не з'явився на підсумковий модульний контроль. Позначка «н/з» у колонці «бали за ПМК».

Здобувач вищої освіти, який за результатами складання ПМК отримав результат менший за 50 балів, зобов'язаний перескласти ПМК згідно з графіком не більше 2-х разів. Дозвіл на перескладання ПМК видається деканом у вигляді «Заліково-екзаменаційного листка», який студент отримує в деканаті під особистий підпис за пред'явленням індивідуального навчального плану (залікової книжки) та інформації з кафедри про ліквідацію заборгованості (відсутність «нб», середній бал успішності 3,0 і більше) або загальної відомості.

Дозвіл на перескладання ПМК заповнюється завідувачем кафедри або уповноваженою ним особою у двох примірниках, один з яких залишається на кафедрі, другий повертається в деканат у день заповнення завідувачем навчальної частини кафедри.

14. Методичне забезпечення:

1. Плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти
2. Питання до проведення підсумкового модульного контролю
3. Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю
4. Мультимедійні презентації лекцій
5. Збірник алгоритмів виконання практичних навичок
6. Список рекомендованої літератури
7. Збірники тестових завдань та ситуаційних задач
8. Примірники результатів загально-клінічних та додаткових лабораторних методів дослідження.
9. Примірники електрокардіограм, рентгенограм, спірограм, рН-моніторингу, результатів інших інструментальних методів дослідження
10. Демонстраційні навчальні відеоролики
11. Навчальні посібники, монографії кафедри, фахові журнали

15. Рекомендована література

Базова

- для україномовних студентів:

1. Педіатрія : у 3-х т. Т. 2 : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів IV рівня акред. (гастроентерологія, нефрологія, імунологія, генетика, дерматологія, інфекційні хвороби, гематологія, онкогематологія) / Артеменко Є. О., Бабаджанян О. М., Белоусова О. Ю. та ін. ; за ред. Катілова О. В., Варзаря А. В., Валуліса А., Дмитрієва Д. В. — Вінниця : Нова Книга, 2023. - 712 с. : іл..
2. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник. 2-е видання. / Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. - Київ: ВСВ «Медицина», 2023. – 328 с.
3. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб. 9-е видання: підручник / Л.В. Беш, В.І. Бельдій, Л.П. Дедишин та ін. - Київ: ВСВ «Медицина», 2023. – 559.

4. Інфекційні хвороби у дітей: підручник /С.О. Крамарьов, О.Б. Надрага, О.Р. Буц, та ін.; за ред. проф. С.О. Крамарьова, проф. О.Б. Надраги. - 3-є видання: перероблене та доповнене. - Київ: ВСВ «Медицина», 2023. – 439 с.
5. Педіатрія. Національний підручник для студентів стоматологічних факультетів закладів вищої медичної освіти, за редакцією проф. Крючко Т.О.; Абатурова О.Є. – 3-є видання переробл. та допов. Київ: ВСВ «Медицина», 2021. – 224с.
7. Практичні навички з педіатрії: електронний навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних медичних закладів /Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева, О.О. Агафонова, В.П. Харшман. Полтава, Дніпро, 2018. – 148с.

Допоміжна

- для україномовних студентів:

1. Педіатрія : у 3-х т. Т. 1 : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів IV рівня акриді (загальна педіатрія, кардіологія, респіраторна патологія, ревматологія) / Артеменко Є. О., Бабаджанян О. М., Белоусова О. Ю. та ін. ; за ред. Катілова О. В., Варзара А. В., Валиуліса А., Дмитрієва Д. В.. — Вінниця : Нова Книга, 2022. - 656 с. : іл.
2. Фізикальні та інструментальні методи дослідження в дитячій кардіології. Навчально-методичний посібник. Крючко Т.О., Танянська С.М., Коленко І.О., Кузьменко Н.В., Педченко Т.О. - Київ: ВСВ «Медицина», 2022, - 156 с.
3. Клінічна педіатрія: підручник. Дудник В. М. Андрікевич І.І., Мантак Р. І. – Вінниця: Нова книга, 2021. - 648 с.
4. Інфекційні хвороби у дітей. Національний підручник для лікарів-інтернів, слухачів післядипломної медичної освіти, дитячих інфекціоністів, педіатрів, а також студентів медичних закладів вищої освіти – університетів, інститутів та академій факультетів закладів вищої медичної освіти, за ред. Л.І.Чернишової, А.П.Волоха, А.В.Бондаренко та ін.; – 3-є видання переробл. та допов. - Київ: ВСВ «Медицина», 2021. – 1072с.
5. Дитяча пульмонологія: навчальний посібник. 2-е видання / О.Л. Цимбаліста, З.В. Вовк, Н.Я. Митник та ін. — Київ: ВСВ «Медицина», 2021. – 624 с.
6. Педіатрія: підручник 3-є видання (перероблене і доповнене) / Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін. - Київ: ВСВ «Медицина», 2021. - 224 с.
7. Невідкладні стани в педіатричній практиці : навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів-інтернів / Ю.В. Марушко та ін. - Київ : Медицина, 2020. - 400 с.
8. Клінічна пульмонологія дитячого віку /О.В.Катілов, Д.В. Дмитрієв, К.Ю Дмитрієва. - Вінниця: Нова книга, 2020. - 320 с.
9. Гастроентерологія дитячого віку: навчально-методичний посібник /О.Г Шадрин, Г.О. Ляшенко, Ю.Г. Резніченко. – Запоріжжя: Просвіта, 2020. – 202 с.
10. Основи електрокардіографії /За ред. О.Й. Жарінова, В.О. Куца. – Київ: Четверта хвиля, 2020. – 146 с.
11. Лікування та профілактика Covid-19. Охорона психічного здоров'я в умовах пандемії: навчальний посібник// проф. О.Є. Абатурова, проф. С. О. Крамарьова, проф. Л.М. Юр'єва – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2020. – 252 с.
12. Альтернативні підходи до етіологічної терапії бактеріальних респіраторних інфекцій/ Абатуров О.Є., Крючко Т.О. – Дніпро: ЛІРА, 2020. - 196 с.
13. Етіологічна терапія бактеріальних пневмоній у дітей: навчально-методичний посібник/ за ред. проф. О.Є. Абатурова/ О.Є. Абатуров, Т.О. Крючко, О.О. Афганова, А.О. Нікуліна, Н.М. Токарева. Дніпро: ЛІРА, 2020. - 116 с.
14. Основи педіатрії за Нельсоном: переклад 8-го англ. видання : у 2 томах. Том 1 / Карен Дж. Маркданте, Роберт М. Клігман. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – XIV, 378 с.
15. Основи педіатрії за Нельсоном: у 2 томах. Том 2 переклад 8-го англ. видання / Карен Дж. Маркданте, Роберт М. Клігман – Київ: ВСВ «Медицина», 2019. – 440 с.
16. Педіатрія, дитячі інфекції в питаннях і відповідях.: навчальний посібник. - Тернопіль: ТДМУ: Укрмедкнига, 2019. - 307 с.
17. Пропедевтична педіатрія : підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / В. Г. Майданник [та ін.]. - 2-ге вид., випр. та допов. - Вінниця : Нова книга, 2018. - 871 с. : табл., іл.

18. Кардіологія дитячого віку: навчальний посібник /ЮВ. Марушко, Т.В. Марушко, Н.М. Руденко, інші. /За редакцією Ю.В. Марушко, Т.В. Марушко – Київ:Хмельницький, 2018.- 528 с.
19. Нефрологія дитячого віку: навчальний посібник / Т. В. Стоєва [та ін.] ; за н. . Т. В. Стоєва. – Одеса : Політехперіодика, 2018. – 181 с.
20. Педіатрія. Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації/ За ред. проф. О. В. Тяжкої /Видання 5-тє. - Вінниця: Нова Книга, 2018. - 1152 с.

16. Інформаційні ресурси

<http://www.booksmed.com/pediatrica>

<http://pediatrica.info>

<http://health-ua.com/parts/pediatrics>

<http://www.mif-ua.com/archive/zhurnal-zdorove-rebenka/numbers>

<http://medkniga.ucoz.net/publ/pediatrica/40>

http://www.medport.info/index.php?option=com_content&view=section&id=48&Itemid=73

<http://youalib.com/медицина/педіатрія>

Інтернет-ресурси по міжнародним протоколам:

www.nice.org.uk

www.medscape.com

www.bmj.com

Медична література в електронних бібліотеках

PubMed

Embase

Scirus

Google Scholar

Відкриті електронні бібліотеки з медицини (повнотекстові версії статей)

PubMed Central

BioMed Central

Directory of open access journals - Health Sciences

Public Library of Science - Medicine

FreeMedicalJournals.com

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри педіатрії №2

зав.кафедри _____Тетяна КРЮЧКО

Протокол від _____ 2024 року № ____

Розробники:

Тетяна КРЮЧКО, завідувач кафедри педіатрії №2, д.мед.н., професор

Світлана ЛИТУС, асистент кафедри педіатрії №2

Марія МЕЛЬНИК, асистент кафедри педіатрії №2